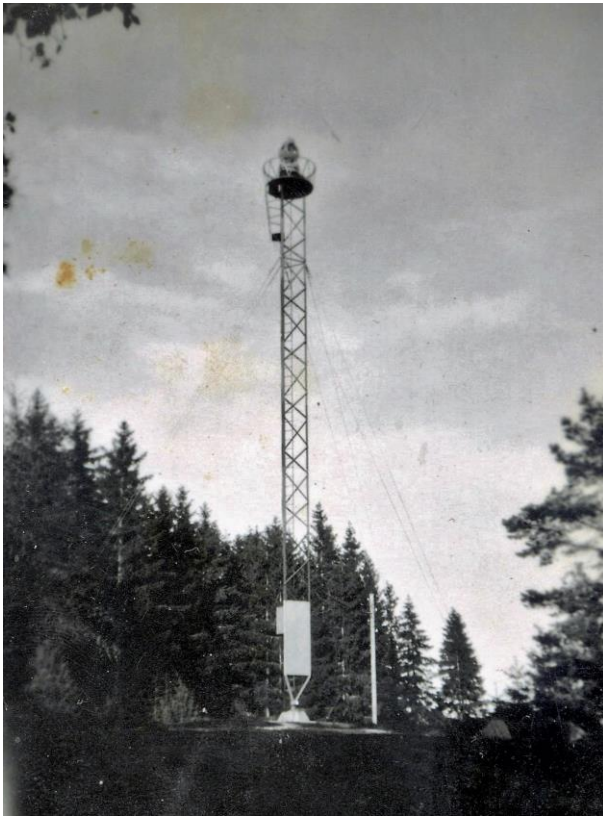

Stigtomta Flygfält 1930 - 1960

**Kungl. Väg & Vattenbyggnadsstyrelsen Järnvägs & Luftfartsbyrån
Förbundet äger använda området i fråga såsom nödlandningsfält för flygplan**

Sören Jansson berättade på platsen där hangaren stod. 2014-05-29.

1930 började man bygga nödlandningsfältet för postflyget mellan Stockholm och Malmö. För att navigera på 30-talet var det nödvändigt att ha stora lampor som lyste svängande upp mot himlen med ett visst mellanrum för flygplanen skulle kunna flyga på natten. Vid gården Goglunda här i Stigtomta fanns det en flygfyr och norr om oss fanns det i Lid och söder om oss i Ålberga, osv åt båda hållen hela vägen mellan Stockholm och Malmö. Om vädret blev dåligt så kunde man landa på de här fälten som fanns på hela sträckan med en viss längd mellan fälten.

Goglunda flygfyr och en närbild på lampan hämtad från Lid

Det var mark från gården Skillra som fältet byggdes på, och man arrenderade marken av kyrkan eller pastoratet som 19,5 hektar åker och 16,5 hektar hagmark. Man skrev ett avtal mellan arrendatorn Ragnar Jansson, Skillra gård och Luftfartsbyrån om vilka regler om fältet som gällde. För att bygga fältet blev det ett nödhjälpsarbete för arbetslösa, AK-jobbare, och även lantbrukare från trakten, men även från Vrena, Bettna, Nyköping, Kolmården och Norrköping och flera orter.

En av de som körde här på fältet var, f d guldgrävare och lantbrukare Jansson i Simonstorp. Han körde grus från Enbygropen med häst och vagn.

Det var ett rätt stort arbete att väga av fältet, dränera mot den stora graven, som man la igen samt alla elkablar som grävdes ner som var till landningsljusen och lamporna som var runt fältet.

Mot Skogstorp var det hagmark och rätt stor nivåskillnad och man flyttade vägen som gick från Stordalen via Skogstorp ut över fältet till Nyköpingsvägen. Den nya vägen från Skogstorp till Nyköpingsvägen kom närmare kyrkan (den vi står på idag) och man byggde flygvaktarbostaden (till vänster om er) på höjden.

Den första etappen av fältet var emellan vägarna som finns idag.

Ekonomisk karta från 1958.

April 1939 så utvidgades fältet med mark från Stentorp, Högstugan, Adamsdal och Björntorp. Det var inlösen mer eller mindre, eller ett krav att köpa in marken. Vi har ett dokument från Axel Johansson i Stentorp som visar hur det gick till, *se sista sidan*. Man behövde längre landningssträcka för att flygplanen hade blivit större och nu var det också oroligt ute i Europa. Det var den andra orsaken till att bygga ut fältet. Nu kompletterade man närområdet till fältet med skyddsvärn av olika slag och även ett skyddsrum vid Skogstorp *kallas Mårtentorp idag*. Man byggde landvärnet, typ hangar med dubbla väggar (här bakom) och på berget bakom jeepgaraget sprängde man ner ett skyddsvärn med en vallgrav i berget. Är idag återfyllt med sten. Bakom landvärnet så grävdes fem sandvallar för att placera flygplanen i och sedan maskeringsnät över. Även bakom St. Jägarholmen i skogen byggdes fyra sandvallar för maskering samt en anslutningsväg från skogen ut på fältet. Sandvallarna var splitterskydd för flygplanen.

För att maskera flygfältet så la man ut gräsgrift i ett rutat mönster, (var ca 1,5 m breda) så att det från luften såg ut som en vanlig åker med diken.

När tyskarna intog Danmark och Norge så beordrades lantbrukarna i trakten att placera ut redskap på fältet, så det inte skulle gå att landa. Då var det också många militärer här runt fältet. De hade också intagit ett klassrum i kyrkskolan som ledningscentral, så flera klasser fick samsas i samma klassrum en längre tid.

Det var ju väldigt spännande läge i början av 40-talet och under de följande fem åren som kriget varade så det var många militärer runt fältet som avlöste varandra.

Navigationssystemen blev mycket bättre på 40-talet, så fältet blev överflödigt som nödlandningsfält. Kriget hade tagit slut och fältet var redo för nya utmaningar.

Nu blev det sport- och segelflygningar på Stigtomtafältet till stor glädje för alla som bodde i Stigtomta med omnejd. Det blev ett söndagsnöje att åka till flygfältet för att titta på flygningarna. I mitten på 50-talet så provflög ANA sina importerade flygplan här på fältet. Men de som utnyttjade fältet mest var utan tvekan segelflygklubben under hela 50-talet.

Den 23 oktober 1960 så fick familjen Torgny och Astrid Jansson på Skillra gård flyga över Stigtomta. Det blev den sista flygningen här på fältet. Dagen efter plöjdes fältet upp och återfördes till åkermark. Torgny som var arrendator på Skillra gård körde traktorn och plöjde och fick tillbaka mark som hans far hade lämnat ifrån sig trettio år tidigare. Den andra delen av marken tillföll gården Skillerhult.

Stigtomta hembygdsförening gm

Sören Jansson 2014

Till

Herr Lantbrukaren A. Johansson,

Stentorp,

Stigtomta.

På grund av de moderna flygplanens ökade krav på utrymmen för start och landning har Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen verkställt undersökningar angående möjligheterna för utvidgning av flygplatsen vid Stigtomta.

Undersökningarna hava givit vid handen att de områden, som å bifogade karta äro utmärkta med röda begränsningslinjer, böra införlivas med flygplatsen.

Med anledning därav får styrelsen anhålla om urgift på till vilket pris Ni är villig försälja de områden av Eder fastighet, som äro belägna inom det med röda begränsningslinjer angivna området. I köpet skall ingå servituterätt till förmån för de försålda områdena innebärande, att inga träd, hus eller andra anordningar, med undantag för nu befintliga hus, få förefinnas å Edra fastigheter utanför den röda linjen, om desamma överskjuta ett plan i lutningen 1:20 från begränsningslinjen.

Ett exemplar av kartan torde, med angivande av de till Eder fastighet hörande områdena, återsändas till styrelsen.

Stockholm den 22 april 1939. ✓

*Öf. Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens
styrelsens vägnar*

A. Johansson

Axel Johansson sålde Stentorp och flyttade till Löten. Läs mer om detta på [Lena Wingrens hemsida](#).